

การประยุกต์ใช้คู่มือ(ขั้นต้น)สำหรับอุตสาหกรรมชุมชน ประเภทยางแผ่นรมควัน

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นได้เปลี่ยนจากการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุก ได้แก่ การลดและป้องกันมลพิษจากแหล่งกำเนิด ที่ถือได้ว่าเป็นแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนวิธีหนึ่ง ถ้าพิจารณาถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลานั้นจะเห็นได้ว่าปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นนั้นมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือแหล่งกำเนิดมลพิษได้ขยายตัวไปสู่อุตสาหกรรมขนาดเล็กและอุตสาหกรรมชุมชนมากขึ้น ทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันไม่สามารถจำกัดเพียงกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้น หากแต่ควรขยายไปสู่กลุ่มอุตสาหกรรมชุมชนให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินโครงการ “เสริมสร้างศักยภาพการจัดการมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทอุตสาหกรรมชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา” โดยภารกิจหนึ่งของโครงการ คือ การจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพในการจัดการมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทอุตสาหกรรมชุมชน ซึ่งขั้นตอนในการจัดทำเบื้องต้นนั้นจะต้องมีการจัดทำคู่มือ(ขั้นต้น) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มอุตสาหกรรมชุมชนนาร่องในภาพกว้าง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำคู่มือไปใช้จริงในทางปฏิบัติ รวมทั้งนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงคู่มือฉบับสมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน และสามารถนำคู่มือ(ขั้นต้น) ไปปรับใช้ในสถานประกอบการของตนได้
- 2) เพื่อศึกษาและประเมินความเป็นไปได้ของการนำคู่มือแนวทางปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพในการจัดการมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทอุตสาหกรรมชุมชนไปใช้ในทางปฏิบัติ

- ๓ เพื่อจัดทำแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานใน
อุตสาหกรรมชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงานอุตสาหกรรมชุมชนประเภทยางแผ่นรมควันจำนวน 10 แห่ง

วิธีการดำเนินการ

จัดกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อประยุกต์ใช้คู่มือแนวทางการปฏิบัติที่ดีด้าน
การลดและป้องกันมลพิษ(ขั้นต้น) เป็นเวลา 0.5 วัน

วันเวลาและสถานที่

วันพฤหัสบดีที่ 11 สิงหาคม 2548 เวลา 13.30 – 16.30 น. ณ สหกรณ์กองทุนสวนยาง
บ้านคลองเขลาลัย ม.8 ต.เขาพระ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อม สามารถนำ
ความรู้ ที่ได้รวมทั้งคู่มือฯไปประยุกต์ใช้ในการจัดการทรัพยากรและพลังงานในสถาน
ประกอบการของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ทราบถึงแนวทางในการจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพในการจัดการ
มลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทอุตสาหกรรมชุมชนที่เหมาะสม

ผลการจัดกิจกรรม

- จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

การจัดงานประยุกต์ใช้คู่มือขั้นสำหรับอุตสาหกรรมชุมชนประเภทยางแผ่นรมควันครั้งนี้
มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 10 ราย

- **สรุปสาระสำคัญ**

ในการจัดกิจกรรมสำหรับอุตสาหกรรมชุมชนประเภทอาหารทะเลตากแห้ง ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ช่วง คือ 1) การอบรมเชิงทฤษฎี 2) การสาธิตการทำยางแผ่นรมควันเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้น และ 3) การรับฟังปัญหาและแก้ไขร่วมกัน

คุณพรรณทิพย์ กาหะยี ได้ชี้แจงว่าในการจัดกิจกรรมครั้งนี้มีเอกสาร 2 ส่วน คือ คู่มือการผลิตและป้องกันมลพิษในกระบวนการทำยางแผ่นรมควันซึ่งได้แบ่งวิธีการลดและป้องกันมลพิษออกเป็นแต่ละขั้นตอนในกระบวนการทำยางแผ่นรมควันเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจและไปสเตอร์ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและวิธีการลดและป้องกันมลพิษที่สำคัญและชี้แจงเพิ่มเติมว่า “ ในกระบวนการทำยางแผ่นรมควันมีมลพิษและของเสียที่เกิดขึ้น คือ 1) น้ำเสีย 2) ฝุ่นควัน ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการอบยาง 3) ซี้เถ่า ที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงในกระบวนการอบยาง ซึ่งของเสียที่เกิดขึ้นควรมีการจัดการที่ถูกต้องเพื่อให้สถานประกอบการและชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นตลอดจนประชาชนในชุมชนก็มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยในหลักการการจัดการสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ 1) การลดของเสียที่แหล่งกำเนิดซึ่งการลดของเสียที่แหล่งกำเนิดเป็นขั้นตอนที่ดีและสำคัญที่สุดในการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยมุ่งเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิต เช่น การลดปริมาณการใช้น้ำในขั้นตอนการล้างยางและรีดยาง เช่น การเว้นระยะการเติมในอ่างหรือบ่อล้างยาง 2-3 กระเบื้อง การเปิดวาล์วหรือก๊อกในการรีดยางเพียงครั้งเดียว เป็นต้น 2) การนำไปใช้ประโยชน์เป็นการนำของเสียที่เกิดขึ้นไปใช้ประโยชน์ เช่น การนำน้ำล้างยางมาใช้ในการล้างพื้นเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำ การนำซี้เถ่าจากการเผาไหม้มาใช้ในการปรับสภาพความเป็นกรดของน้ำเสีย 3) การบำบัดของเสียเป็นการนำของเสียที่ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แล้วไปบำบัดเพื่อลดความสกปรก เช่น การบำบัดน้ำเสีย และ 4) การทิ้งทำลาย นอกจากนี้สภาพแวดล้อมในพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยเพิ่มพาลักษณะที่ดี เช่น การจัดสรรพื้นที่ปฏิบัติงานโดยควรมีการจัดสรรพื้นที่แห้งและเปียกออกจากกันอย่างชัดเจนเพื่อลดความสกปรกในพื้นที่ทำงาน อีกทั้งยังสามารถช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุได้อีกด้วย การจัดสรรพื้นที่การเข้า-ออกของรถส่งน้ำยางของสมาชิกเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ

■ การประยุกต์ใช้คู่มือ(ขั้นต้น) อุตสาหกรรมชุมชนประเภทยางแผ่นรมควัน

